

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C 355/2008 a jeho uznesením zo 16. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2011 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho

základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj namietaného porušenia čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C 355/2008 a jeho uznesením zo 16. novembra 2010.

2. Sťažovateľ uviedol, že je spolu so svojou manželkou poškodeným obzvlášť závažným zločinom podvodu a zločinom falšovania a neoprávnenej výroby cenných papierov, pre ktoré bolo dvom osobám vznesené obvinenie. Sťažovateľ sa spolu s manželkou okrem iných prostriedkov domáhali ochrany svojich práv aj podaním žaloby na okresnom súde o určení neplatnosti rozhodcovského rozsudku a rozhodcovského konania, ktoré je vedené pod sp. zn. 38 C/355/2008. Sťažovateľ s manželkou doručili okresnému súdu 12. októbra 2010 návrh na zmenu žaloby, ktorým sa domáhali, aby okresný súd určil, že v napadnutom rozhodcovskom konaní boli porušené ich základné práva zaručené ústavou a medzinárodnými zmluvami. Okresný súd rozhodol o tomto návrhu uznesením zo 16. novembra 2010 tak, že ho nepripustil. Podľa okresného súdu je o takýchto nárokoch sťažovateľa a jeho manželky oprávnený rozhodovať výlučne ústavný súd. Sťažovateľ vyjadril názor, že okresný súd týmto uznesením „... odmietol konať vo veci určení porušenia základných práv a slobôd, garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dodatočným protokolom k Dohovoru a Ústavou SR. Svoje odmietnutie konať vo veci ochrany základných a ústavných práv žalovaný odôvodnil paradoxným, svojvoľným a odporujúcim Dohovoru a Ústave SR dôvodom...“.

Sťažovateľ považuje uznesenie okresného súdu zo 16. novembra 2010 za prejav odmietnutia právnej a súdnej ochrany všeobecným súdom, ako aj „... plnú neúctu k ľudským právam a základným slobodám zo strany súdnictva SR, na nulovú vymožitelnosť ľudských práv a základných slobôd v SR, na neefektívnosť vnútroštátneho konania a nemožnosť dosiahnutia nápravy cez nacionálne orgány v SR a týmto aj na prehĺbenie stavu právnej

neistoty sťažovateľa, ktorý bol poškodený závažným zločinom pred ktorým súdne orgány odmietajú poskytnúť ochranu“.

3. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by pozastavil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 38 C 355/2008 zo 16. novembra 2010 a aby vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa M. P. na súdnu a na právnu ochranu a právnu istotu, zaručene Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, postupom Okresného súdu KE-I v konaní pod sp. zn. Č 38 C/355/2008 bolo porušené.

2. Základné právo sťažovateľa M. P. na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods.] Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu KE-I v konaní, pod sp. zn. č 38 C/355/2008 bolo porušené.

3. Základné právo sťažovateľa M. P. na nezávislého a nestranného sudcu, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ,postupom Okresného súdu KE-I v konaní pod sp. zn. č 38 C/355/2008 bolo porušené.

4. Základné právo sťažovateľa M. P. na rovnosť medzi účastníkmi konania, ako je zaručené čl. 6 ods.] Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , v spojení s Čl. 47 ods. 3 postupom Okresného súdu KE I v konaní, pod sp. zn. č 38 C/355/2008 bolo porušené.

5. Základné právo sťažovateľa M. P. na záruku toho, že sudca, pri výkone svojich funkcií je povinný sa riadiť Ústavou, ústavným právom a medzinárodnými zmluvami ratifikovanými SR, z prioritou Medzinárodného dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a protokolmi ku nemu pred zákonmi SR, zaručeného Čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, v spojení s čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, Rozhodnutím Okresného sudu KE I zo dňa 16. 11. 2010 bolo porušené.

6. *Základné právo sťažovateľa M. P. na pokojné užívanie svojho majetku garantované čl. 1, Dodatkového protokolu a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu KE-I v konaní, sp. zn. Č. 38 C/355/2008 bolo porušené.*

7. *Základné právo sťažovateľa M. P. na účinný prostriedok nápravy, garantované či. 13 ods. 1, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu KE-I v konaní, sp. zn. č. 38 C/355/2008 bolo porušené.*

8. *Ústavný súd ruší rozhodnutie Okresného súdu KE - zo dňa 16. 11. 2010, sp. zn. č.38 C/355-/2008-424.*

9. *Ústavný súd vyzýva Okresný súd KE-I, preskúmať Doplnenie ku sťažnosti zo dňa 11. 10. 2010, zamerané na ochranu základných práv a ľudských práv, garantovaných v prvom rade Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, protokolmi k nemu a Ústavou.*

10. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi spravodlivý nárok na náhradu škody vo výške 10 000 eur, ktorú Okresný súd KE I je povinný zaplatiť sťažovateľovi M. P., trvale bytom Š., do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia uvedeného rozhodnutia.*

11. *Alebo Ústavný súd prijme Doplnenie ku sťažnosti zo dňa 11.10.2010 zamerané na ochranu základných práv a ľudských práv a potvrdí požiadavky predložené v Doplnení, a tým samým zabráni ďalšie porušovanie základných práv a ľudských práv sťažovateľa. “*

II.

4. *Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.*

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

6. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Predmetom sťažnosti je preto sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 ods. 1

dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C/355/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“) a porušenie čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 16. novembra 2010.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu

7. Ústavný súd z vlastnej evidencie zistil, že napadnuté konanie už bolo predmetom posúdenia ústavným súdom na základe sťažnosti, ktorú podala manželka sťažovateľa. Sťažnosť bola prejednaná ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 137/2011. V napadnutom konaní na okresnom súde sa sťažovateľ spolu s manželkou ako navrhovatelia domáhali pôvodným návrhom z 31. decembra 2008 určenia toho, že rozhodcovské konanie vedené JUDr. J. Č. a v ňom vydaný rozhodcovský rozsudok bez čísla konania a rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK Cb/1/2007 zo 7. mája 2007 sú neplatné z dôvodu, že rozhodcovské konanie JUDr. J. Č. ako odporcom bolo vykonané v rozpore so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a s ústavou. Sťažovateľ s manželkou doručili okresnému súdu 12. októbra 2010 návrh na zmenu žaloby, ktorým sa domáhali, aby okresný súd určil, že v napadnutom rozhodcovskom konaní boli porušené ich základné práva zaručené ústavou a medzinárodnými zmluvami. Tento návrh na zmenu žaloby okresný súd uznesením zo 16. novembra 2010 nepripustil. Napadnuté konanie okresného súdu nie je zatiaľ právoplatne skončené.

8. Ústavný súd vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu ku všeobecným súdom, vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie ešte nie je právoplatne skončené, ako aj s ohľadom na svoju judikatúru a rozhodnutie ústavného súdu o obdobnej sťažnosti manželky sťažovateľa pod sp. zn. IV. ÚS 137/2011 zo 14. apríla 2011, ústavný súd zotrváva na svojom závere, že je plne v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa. V prípade, ak sťažovateľ bude považovať meritórne rozhodnutie okresného súdu v napadnutom konaní za nesprávne, bude oprávnený domáhať sa ochrany svojich práv využitím opravným prostriedkov v systéme všeobecných súdov.

Vzhľadom na už uvedený princíp subsidiarity dospel ústavný súd k záveru, že v danom štádiu konania nemá dostatok právomoci na rozhodovanie o právach sťažovateľa v napadnutom konaní okresného súdu.

K namietanému porušeniu čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy uznesením okresného súdu zo 16. novembra 2010

10. Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Ako už bolo uvedené, v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ustanovenie čl. 144 ods. 1 ústavy neobsahuje konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, nemá charakter základného práva, a preto nie je priamo aplikovateľné na individuálny prípad. Ústavný súd kvalifikoval čl. 144 ods. 1 ústavy ako článok, ktorý neupravuje základné práva a slobody, ktoré sú predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127

ústavy, ale princípy fungovania nezávislého súdництва (II. ÚS 81/02, II. ÚS 193/06). Uvedené ustanovenie určuje pramene práva, ktoré je sudca pri rozhodovaní povinný dodržiavať. Ústava v čl. 7 ods. 2 a 5, ktorých sa sťažovateľ tiež domáhal, upravuje vzťah Slovenskej republiky k Európskemu spoločenstvu, Európskej únii a k právu Európskej únie, ako aj vzťah vnútroštátneho právneho poriadku k medzinárodnému právu.

Sťažovateľom namietané porušenie čl. 144 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy preto nemôže byť predmetom sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Vzhľadom na tieto skutočnosti dospel ústavný súd k názoru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Navyše je sťažnosť v tejto časti podaná oneskorene. Ústavný súd totiž zistil, že uznesenie okresného súdu zo 16. novembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 10. decembra 2010.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 292/09). Podanie sťažnosti po uplynutí uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu 20. júla 2011, čo je vyše štyri mesiace po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je potrebné v celom rozsahu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pretože

došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže tie sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011